

Sanktioner i immaterialrätten

Docent Sanna Wolk
sanna.wolk@juridicum.su.se

Sanktioner i immaterialrätten

Rättskällorna

- Respektive immaterialrätts lag
- Direktiv 2004/48/EG om säkerställande av skyddet för immateriella rättigheter (det s.k. civilrättsliga sanktionsdirektivet)

/ av Sanna Wolk

Sanktioner i immaterialrätten

Sanktioner

- Straff
- Ekonomisk ersättning
- Förbud
- Olika säkerhetsåtgärder: återkallelse, beslag, ändring, förverkande
- Intrångsundersökning
- Informationsföreläggande (= Ipred)
- Offentliggörande av domstolsavgöranden
- Tullstopp

/ av Sanna Wolk

Sanktioner i immaterialrätten

Straff

- Uppsåt eller grov oaktsamhet
- Böter eller fängelse i max två år
 - Försök, förberedelse och medverkan (BrB)

53 § URL (och 57 § URL ang. närstående rättigheter)
57 § PL
8:1 § VmL
18 § FL
35 § ML

/ av Sanna Wolk

Sanktioner i immaterialrätten

Förutsättning för allmänt åtal

- Upphovsrättslagen
 - Efter angivelse av målsägande eller om åtal påkallat från allmän synpunkt (59 § 1 st. URL)
- Industriella rättigheter
 - "målsäganden anger brottet till åtal och åtal av särskilda skäl är påkallat". (8:1 VmL, 57 § 3 st. PL, 35 § 3 st. ML, 18 § 5 st. FL)

/ av Sanna Wolk

Sanktioner i immaterialrätten

Ekonomisk ersättning

- Skälig ersättning för utnyttjandet samt skadestånd

54 § URL (och 57 § URL ang. närstående rättigheter)
58 § PL
8:4 § VmL
9 § FL
36 § ML

Art. 13 sanktionsdirektivet

/ av Sanna Wolk

Sanktioner i immaterialrätten

Ekonomisk ersättning

Skälig ersättning vid "god tro"

- Industriella rättsskyddet
 - Om det bedöms som skäligt
- Upphovsrätten
 - Alltid. God tro ej relevant

/ av Sanna Wolk

Sanktioner i immaterialrätten

Ekonomisk ersättning

Ds 2007:19

Begär någon intrång utan uppsåt eller oaktsamhet skall han eller hon enligt respektive lagrum utge ersättning för utnyttjandet om och i den mån det är skäligt. Att ersättning för utnyttjandet skall betalas innebär alltså precis som enligt upphovsrättslagen och kretsmönsterlagen en minimiregel för skadeståndets beräkning.

Till skillnad från upphovsrättslagen har övriga immaterialrättslagar dock en regel om att denna ersättning (dvs. om intrånget har skett i god tro) endast utgår om och i den mån det är skäligt. Med skälig ersättning för utnyttjandet avses den licensavgift som borde ha utgått om licens hade upplåtits. Ersättningen utgår även om rättighetshavaren faktiskt inte har lidit förlust till följd av intrånget. Storleken av den licensavgift som borde ha utgått får avgöras med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet (se t.ex. prop. 1985/86:86 s. 29 f. och prop. 1993/94:122 s. 50 f.).

Sanktioner i immaterialrätten

Ekonomisk ersättning

Skadestånd

- Full ersättning vid oaktsamt intrång
 - För olovliga utnyttjande och ytterligare skada
- Normalt oaktsamt att inte ha respekterat en registrerad rätt
- Minimiersättning – skälig ersättning

/ av Sanna Wolk

Sanktioner i immaterialrätten

Ekonomisk ersättning

Skadestånd - vad är ytterligare skada?

- Rättighetshavarens förlust pga. intrånget
 - Utebliven vinst
- Tredje mans förtjänst – obehörig vinst
- Marknadsskador
 - Goodwillskador till följd av t. ex. undermålig kvalitet på efterbildningar, urvattning m.m.
- Interna förluster/ skador orsakade av intrånget
 - T.ex. utgifter för att kunna konstatera intrång, laboratorieundersökningar och provinköp
- Ideell skada

/ av Sanna Wolk

Sanktioner i immaterialrätten

Ekonomisk ersättning

Ideell skada?

- Normalt i upphovsrätt, men ovanligt för industriella rättigheter

Lagrådsremissen, s. 262 " Slutligen anges att även ideell skada och intresset av att intrång inte begås ska beaktas. Uttrycket ideell skada är nytt i lagtexten och är föranlett av formuleringen i artikel 13 i direktivet. Med detta uttryck avses emellertid ingen saklig ändring i förhållande till det tidigare använda uttrycket "lidande och annat förfång".

s. 270: "Det innebär att skadestånd i förekommande fall kan utgå *för personligt lidande och obehag* till följd av intrånget. Ideellt skadestånd kan förstås bara utgå i den mån det kan visas i det aktuella fallet. I många fall torde det inte kunna bli fråga om något ideellt skadestånd. Tänkbara fall när ideellt skadestånd kan komma i fråga är när det finns någon form av personlig koppling mellan varumärkets utformning och en fysisk person.

/ av Sanna Wolk

Sanktioner i immaterialrätten

Förbud

- Förbud vid vite
- Interimistiskt beslut om förbud

/ av Sanna Wolk

Sanktioner i immaterialrätten

Stockholms
universitet

Förbud vid vite
53 b § URL
- närstående rättigheter, 57 § URL
- klassikerskyddet, 51 § URL

57 b § PL
8:3§ VmL
15 § FL
35 b § ML
Art. 9 sanktionsdirektivet

- Vitet kan sättas avskräckande högt.
 - Löpande vite möjligt, 4 § lagen om viten.
- Ej beroende av uppsåt eller oaktsamhet
- Kan riktas direkt mot en juridisk person.

/ av Sanna Wolk

Sanktioner i immaterialrätten

Stockholms
universitet

Interimistiskt vitesförbud
53 b § 2 st. URL
57 b § 2 st. PL
8:3 VmL
15 § 4 st. FL
35 b § 2 st. ML
Art. 9 sanktionsdirektivet

- Sannolika skäl (för intrång)
- Fara i dröjsmål
- Förutsätter normalt ställande av säkerhet
- När mål avgörs prövar rätten om interimistiskt förbud skall bestå

/ av Sanna Wolk

Sanktioner i immaterialrätten

Stockholms
universitet

Säkerhetsåtgärder

- Återkallelse, beslag, ändring och förverkande

Återkallelse, utplånande eller ändring
55 § 1 st. URL
59 § 1-3 st. PL
8:7 VmL
37 § ML

Förverkande
53 a § URL
57 a § PL
8:7 § VmL
35 a § ML

/ av Sanna Wolk

Sanktioner i immaterialrätten

Informationsföreläggande

- Sannolika skäl
- Intrång av viss omfattning (stor skada)

53 c § URL
57 c § PL
9:1-4 § VmL
35 c § ML

Art. 8 sanktionsdirektivet

/ av Sanna Wolk

Sanktioner i immaterialrätten

Offentliggörande av domstolsavgörande

- På kändens yrkande
- Bekosta lämpliga åtgärder för att sprida information om domen i målet

53 h § URL
57 h § PL
8:8 § VmL
35 h § ML

Art. 15 sanktionsdirektivet

/ av Sanna Wolk

Sanktioner i immaterialrätten

Tullstopp

- Stoppa piratkopior och falsktmärkta varor i tullen
 - Import och export
- Ska misstänkas kränka immaterialrätt
- I avsikt att användas i en näringsverksamhet

Tullförordningen EG/1383/2003 (tillämpas direkt av tullen)

/ av Sanna Wolk
